

Резюме на проект по Фонд „Наука“ № 25014 – Конкурсна сесия 2025:
„Предиктори за преживяемост и къмплайънс към лечението при пациенти с
интерстициална белодробна фиброза“
Ръководител: проф. д-р Диана Петкова Господинова–Вълкова, дм

Интерстициалната белодробна фиброза (ИБФ) е рядко, хронично, прогресивно интерстициално заболяване, характеризиращо се с натрупване на съединителна тъкан в белодробния паренхим, нарушена газова обмяна и намалена белодробна функция, което води до тежко инвалидизиране и летален изход. Преживяемостта е неблагоприятна: средната продължителност на живота е 2-5 г. без приложение на антифибротична терапия. Общественото и клиничното значение на заболяването са големи: нарастващата честота, високата смъртност, ограничените възможности за лечение и тежкото въздействие върху качеството на живот правят ИБФ приоритет за изследователски усилия. Целта на настоящото изследване е да се идентифицират биомаркери- микро-РНК (miR-21, miR-29, miR-200b/c, let-7d, miR-155) и протеини – матрикс металопротеиназа-7 (MMP-7) и krebs von den lungen (KL-6), които могат да се използват за предсказване на преживяемостта и за проследяване на отговора на болните към приложеното лечение, сравнявайки ги с контрола от здрави индивиди. Задачите включват: определяне на експресията на микро- РНК в серумни проби от пациенти и контролна група; определяне на серумни нива на MMP-7 и Krebs von den lungen-6, корелационен и прогностичен анализ между тези маркери и клинични данни като преживяемост, прогресия на болестта и придържане към терапията. Материалът ще включва серумни проби от пациенти с белодробна фиброза и от здрави контроли, събрани при старта на лечението и при проследяване. Методи: количествена PCR за микро-РНК, ELISA за протеините MMP-7 и KL-6, статистически анализ. Очаква се изследването да идентифицира специфичен панел от серумни микро-РНК и протеинови маркери, които корелират с преживяемостта и къмплайънса към лечението при пациенти с ИБФ и могат да послужат като надеждни предиктори за прогресията на заболяването.

Очаквани резултати:

1. Определяне на серумните нива на специфични микро-РНК и MMP-7 и KL-6 в серума на пациенти с идиопатична белодробна фиброза и установяване на тяхната връзка с тежестта на заболяването, преживяемостта и терапевтичния отговор;

2. Разработване на потенциален прогностичен модел, който може да подпомогне персонализирания подход при управлението на пациенти с интерстициална белодробна фиброза в България;
3. Обогатяване на научните знания за патогенезата на интерстициалната белодробна фиброза и ролята на молекулярните маркери в прогресията и терапевтичния отговор.